

Arhitectura stalinistă în orașul Chișinău

Alina OSTAPOV,
Universitatea Tehnică din Moldova

După reconstrucția orașelor Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești una din preocupările principale ale autorităților a fost dezvoltarea urbană. Puterile politice sovietice au impus o arhitectură specifică: „națională ca formă și socialistă în conținut”. Această strategie a impulsionat transformarea arhitecturală - crearea arhitecturii socialiste naționale. Noul principiu în proiectare consta în „prelucrarea elementelor clasice, îmbogățite cu decor național, exprimat prin ornamente naționale și îmbinate cu însemne ideologice, utilizând tehnicile naționale”. Astăzi această doctrină este una recognoscibilă, formând o identitate arhitecturală – arhitectura stalinistă – stil definitiv în planificarea și dezvoltarea orașelor reconstruite.

Un ansamblu de edificii staliniste este realizat în orașul Chișinău. Clădirile impunătoare ca volum și planimetrie impresionează prin arhitectura de detaliu. Sistemul decorativ stalinist interferează stiluri și discipline. Elementele ornamentale ocupă cele mai vizibile și onorabile spații ale edificiului, astfel fațada principală numită și „fațada de paradă” este cea mai bogat ornată. Acestea au similitudini, dar și deosebiri, formează grupuri compoziționale sau sunt reprezentate separat. Decorul este înzestrat cu multiple informații, deseori, se poate identifica apartenența inițială a edificiului și destinația acestuia. Cert este faptul că simbolistica sovietică este abundentă.

Acest demers științific are ca scop analiza arhitecturii staliniste, identificarea și descrierea ulterioară a elementelor decorative. Este imperios necesară tratarea aspectului artistic a acestor edificii, pentru a spori interesul comunității față de arhitectura socialistă națională moldovenească, întru valorificarea și salvagardarea acesteia – ea fiind parte indispensabilă a moștenirii culturale.